Sisäministeriö NEUVOSTORAPORTTI SM2019-00270

KVY Rytkönen Riikka(SM), Kartila Marja(UM), Hämäläinen Mari(UM), Simola Mikko(UM), Gras Jutta(UM), Sutter Sanna(UM), Pietarinen Päivi(UM) 19.06.2019

Asia
OSA; Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 6.-7.6.2019 Luxemburgissa; Sisäasiat

Kokous
Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 06.06.2019 - 07.06.2019

EU:n lainvalvonnan tulevaisuudesta käydyssä keskustelussa ministerit korostivat lainvalvonnan yhteistyön tärkeyttä ja totesivat kehityksen kulkevan oikeaan suuntaan. Teemoista keskeisiksi nousivat uudet teknologiat ja niiden mukanaan tuomat haasteet ja mahdollisuudet, tietojärjestelmien yhteentoimivuus ja erityisesti sen tehokas implementointi, Europolin keskeinen rooli sisäisen turvallisuuden toimijana ja Europolin sekä CEPOL:in resurssien ja rahoituksen riittävyyden varmistaminen, suurien tietomäärien ja niiden tehokkaan analyysin merkitys, kokonaisvaltainen lähestymistapa, koulutuksen merkitys ja olemassa olevien välineiden tehokas implementointi. FI esitteli suunnitelmansa keskustelun eteenpäin viemiseksi osana sisäisen turvallisuuden tulevaisuuden suuntaa koskevaa keskustelua kaudellaan.

Muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikan haasteita koskevassa keskustelussa kiiteltiin yleisesti PJ:n asiakirjaa ja sen kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Ulkorajavalvontaa, paluiden edistämistä sekä suhteita kolmansiin maihin korostettiin ja turvapaikkajärjestelmän (CEAS) uudistusta kiirehdittiin. Jotkut jäsenmaat toivat esiin toimivan turvapaikkajärjestelmän yhteyden Schengenin ja monivuotisen rahoituskehyksen (MFF) kanssa.

Sisäministerit hyväksyivät paluudirektiiviä koskevan neuvoston osittaisen yleisnäkemyksen. Yleisnäkemyksen ulkopuolelle jäi rajamenettelyä koskeva sääntely.

Asetuksesta rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen (BMVI) perustamisesta yhdennetyn rajaturvallisuuden rahaston osaksi, asetuksesta turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston (AMIF) perustamisesta ja asetuksesta sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF) perustamisesta hyväksyttiin neuvoston osittaiset yleisnäkemykset.

Muissa asioissa FI esitteli puheenjohtajakautensa ohjelman.

PERJANTAI 7. KESÄKUUTA 2019 (klo 09.30)

SISÄASIAT

Muut kuin lainsäädäntöasiat

1. EU:n lainvalvonnan tulevaisuus
9393/19

PJ kertoi, että keskustelu on jo aloitettu komiteatasolla. Suomi vie teemaa kaudellaan eteenpäin. On tärkeää, että monivuotista rahoituskehystä (MFF) koskevissa neuvotteluissa jäsenmaat vievät eteenpäin näkemystä siitä, että on tärkeää turvata rahoitus sisäisen turvallisuuden jatkokehitykselle.

KOM korosti, että tietojärjestelmien yhteentoimivuus tulee saada toimeenpantua. Tiedon jakamisen ja vaihdon osalta voidaan tehdä enemmän. Vaihdettavan tiedon osalta on myös varmistettava tietosuojakysymykset käytännössä. Uusi teknologia on haaste ja tulee arvioida myös sitä, miten kyberrikollisuutta voidaan torjua tehokkaammin. On tartuttava mahdollisuuteen tarkastella sitä, miten voidaan tehostaa operatiivista yhteistyötä. Schengeniä tulee vahvistaa ja rajoja suojella, mutta tehokas poliisitoiminta rajojen sisällä on myös tärkeää ja sen suhteen voidaan tehdä enemmän. Tulee kuunnella viranomaisia ja haasteita, jotka kumpuavat heidän jokapäiväisestä työstään. Yhteiset resurssit ovat tärkeitä.

FI kiitti PJ:tä työstä, joka osaltaan tukee Suomen kauden työtä. FI kertoi jatkavansa laajempaa keskustelua sisäisen turvallisuuden tulevaisuuden suunnasta. Sen alateemoina tulevat olemaan mm. uudet teknologiat ja Europolin tulevaisuuden rooli. Suomen tarkoituksena on saada aikaan yhteinen näkemys jäsenmaiden tarpeista ja tuottaa tämän avulla syötettä myös uudelle komissiolle, joka voi puolestaan arvioida sitä, millaisia käytännön toimia teemat vaativat.

Keskustelussa ministerit korostivat lainvalvonnan yhteistyön tärkeyttä ja totesivat kehityksen kulkevan oikeaan suuntaan. Teemoista keskeisiksi nousivat uudet teknologiat ja niiden mukanaan tuomat haasteet ja mahdollisuudet, tietojärjestelmien yhteentoimivuus ja erityisesti sen tehokas implementointi, Europolin keskeinen rooli sisäisen turvallisuuden toimijana ja Europolin sekä Euroopan poliisiakatemia CEPOL:in resurssien ja rahoituksen riittävyyden varmistaminen, suurien tietomäärien ja niiden tehokkaan analyysin merkitys, kokonaisvaltainen lähestymistapa, koulutuksen merkitys ja olemassa olevien välineiden tehokas implementointi. Lainvalvonta toimii nopeasti muuttuvassa ympäristössä ja suurten tietoaineistojen arvioinnissa tekoälyn ja koneoppimisen parempi hyväksikäyttö on tärkeää. Virastojen välistä yhteistyötä on tehostettava, erityisesti yhteistyötä Europolin kanssa.

EU:n terrorismintorjunnan koordinaattori (CTC) nosti puheenvuorossaan esiin teknologisen kehityksen, joka tapahtuu suurelta osin yksityisellä sektorilla, mutta aiheuttaa huomattavia riskejä myös lainvalvonnalle. **Europol**, **CEPOL**, **Eurojust**, **eu-LISA** ja **Frontex** nostivat esiin erityisesti koulutuksen merkityksen, virastojen välillä tehtävän yhteistyön, ja rahoituksen riittävyyden varmistamisen jo sovituille ja tuleville hankkeille.

KOM korosti integroidun lähestymistavan merkitystä kyberrikollisuuteen liittyvien uhkien osalta. Työtä tulee koordinoida useiden neuvostojen kanssa. KOM pyysi ministereitä viemään rahoitusta koskeva viesti pääkaupunkeihin, myös MFF-prioriteettien osalta. Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus ja niiden välinen yhteys on keskeinen.

2. Terrorismintorjunta: Yhteistyö terrorismin torjunnasta vastuussa olevien viranomaisten välillä – päivitys

Ministerit saivat tilannekatsauksen terrorismintorjunnasta vastaavien viranomaisten välisestä yhteistyöstä.

3. Muuttoliike- ja turvapaikka-asiat: tulevaisuuden haasteet
9511/1/19 REV 1

PJ esitteli asiakirjaansa ja korosti kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka kattaa sekä sisäisen että ulkoisen ulottuvuuden ja ulkorajavalvonnan. Laiton tulo EU:n alueelle on vähentynyt, mutta turvapaikkajärjestelmän (CEAS) uudistuksessa ei ole vuosien yrityksistä huolimatta onnistuttu. On aika pohtia, miten jatketaan eteenpäin. FI jatkaa temaattisia keskusteluja omalla PJ-kaudellaan. Keskustelua aiheesta käytiin myös lounaalla, johon osallistuivat UNHCR:n ja IOM:n johtajat.

KOM totesi, että CEAS:n kanssa on edettävä, vaikka institutionaalinen taitekohta on hankala. CEAS:n eteen jo tehtyä työtä ei tule hukata. KOM nosti esiin myös laillisen maahanmuuton ja uudelleensijoittamisen.

Keskustelussa kiiteltiin yleisesti PJ:n asiakirjaa ja sen kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Ulkorajavalvontaa, paluiden edistämistä sekä suhteita kolmansiin maihin korostettiin ja CEAS-uudistusta kiirehdittiin. Hakijat on jaettava jäsenvaltioiden kesken tasaisemmin, edelleen liikkumista ja ihmissalakuljetusta on torjuttava. Vaikka EU:n alueelle tulevien määrä on laskenut, hakijoiden määrä tietyissä maissa on pysynyt edelleen liikkumisen vuoksi korkeana. Jotkut jäsenmaat toivat esiin toimivan turvapaikkajärjestelmän yhteyden Schengenin ja monivuotisen rahoituskehyksen (MFF) kanssa. Esille nostettiin myös huoli internetissä leviävästä väärästä informaatiosta liittyen EU:n alueelle tuloon. Tulisi lisätä oikeaa tietoa ja informaatiokampanjoita matkan vaaroista ja todellisuudesta sen jälkeen.

EASO totesi tarpeen jatkaa CEAS-valmistelua ja nosti keskeisinä sen rinnalle toimivan Schengenin ja rajaturvallisuuden. Korosti tarvetta roolinsa kehittämiseen ja vahvempaan mandaattiin. **Frontex** nosti esiin turvapaikkajärjestelmän vaikutukset ulkorajoilla. Tulijat on rekisteröitävä ja suojelun tarpeessa olevat on tunnistettava. Rajavalvonnan keinoin puututaan myös rikollisverkostojen toimintaan. Korosti lisäksi yhteistyötä kolmansien maiden kanssa ja keskeistä rooliaan palauttamisissa. Molemmat nostivat esiin virastojen välisen yhteistyön.

Lainsäädäntökäsittelyt

4. Palauttamisdirektiivi (uudelleenlaatiminen)
9620/19

Asiasta käytiin keskustelu sekakomiteassa. **PJ** totesi neuvoston osittaisen yleisnäkemyksen tulleen hyväksytyksi.

5. Komission ehdotukset monivuotisen rahoituskehyksen yhteydessä
a) Asetus rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen (BMVI) perustamisesta yhdennetyn rajaturvallisuuden rahaston osaksi
9629/1/19 REV 1
b) Asetus turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston (AMIF) perustamisesta
9515/19
c) Asetus sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF) perustamisesta
9349/19

PJ totesi, että ehdotuksesta asetukseksi rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta yhdennetyn rajaturvallisuuden rahaston osaksi keskusteltiin sekakomiteassa. Neuvosto hyväksyi kaikkia kolmea asetusehdotusta koskevat osittaiset yleisnäkemykset. Yleisnäkemysten ulkopuolelle jäivät asiat, joista sovitaan käynnissä olevissa MFF-neuvotteluissa, kuten myös asiat, jotka liittyvät yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamista koskeviin ehdotuksiin.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

6. Muut asiat
a) 5G:n vaikutukset sisäisen turvallisuuden alalla
8983/19

CTC antoi ministereille katsauksen 5G:n vaikutuksista sisäisen turvallisuuden alalla. **PJ** muistutti, että tulee tehdä yhteistyötä televiestinnän kollegoiden kanssa, jotta juridiset kysymykset saadaan ratkaistua.

b) Tuomareiden ja syyttäjien vastaiset toimet

LT kertoi Venäjän liettualaisiin virkamiehiin kohdistamista toimista ns. 13.1.1991 tapaukseen liittyen.

c) Salzburgin foorumin ministerikokous Portorozissa
9779/19

SI kertoi 28.–29.5.2019 järjestetyn Salzburgin foorumin ministerikokouksen tuloksista.

d) Ministerikonferenssi muuttoliikkeestä johtuvista haasteista itäisen Välimeren ja Länsi-Balkanin reitillä, Wien, 3. toukokuuta 2019
9696/19

AT kertoi Wienissä 3.5.2019 järjestetyn muuttoliikekonferenssin tuloksista.

e) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma

Tuleva pj-maa **FI** esitteli ohjelmansa. Avainteemoina on avoimuus, uuden teknologian hyödyntäminen kokousjärjestelyissä ja kestävä kehitys, mikä näkyy muun muassa tavanomaisten pj-kauden lahjojen puuttumisena. Institutionaalisen nivelvaiheen vuoksi FI keskittyy sisäasioissa tulevaisuuskeskusteluun. Keskeisiä teemoja ovat sisäinen turvallisuus, kokonaisvaltainen lähestymistapa maahanmuuton hallintaan sekä parempi rajavalvonta. Epävirallinen OSA-neuvosto järjestetään 18.–19.7 Helsingissä ja OSA-neuvosto kokoontuu 7.-8.10 ja 2.-3.12.

Sekakomitean kokous

7. Palauttamisdirektiivi (uudelleenlaatiminen)
9620/19

PJ totesi paluudirektiivistä löydetyn hyvän kompromissin, jolla palautuksia voidaan tehostaa ja siten nostaa palautusastetta. Yleisnäkemyksen ulkopuolelle jäi rajamenettelyjä koskeva sääntely, koska sitä käsitellään osana turvapaikkamenettelyasetusta.

KOM muistutti palautusten olevan osa kokonaisvaltaista muuttoliikepolitiikkaa ja toivoi, että myös rajamenettelystä olisi päästy sopuun. Tarvitaan sekä sisäisten menettelyjen virtaviivaistamista että

kolmasmaayhteistyötä, jotta laittomasti oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset onnistutaan palauttamaan.

Asiasta käytiin lyhyt keskustelu.

8. Komission ehdotukset monivuotisen rahoituskehyksen yhteydessä
a) Asetus rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen (BMVI) perustamisesta yhdennetyn rajaturvallisuuden rahaston osaksi
9629/1/19 REV 1

PJ totesi ehdotuksen kattavan politiikkakehityksen ja kertasi keskeisiä muutoksia, joita neuvoston osittaiseen yleisnäkemykseen on tehty.

Puheenvuoron käytti kolme jäsenvaltiota, minkä jälkeen **PJ** totesi, että ehdotus hyväksytään neuvostokokoonpanossa.

9. Muut asiat
a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset
9693/19

PJ informoi käsiteltävänä olevien säädösehdotusten tilanteesta.

b) Maaulkorajoja omaavien Schengen-alueen jäsenvaltioiden ministerikokous, Kirkenes, Norja 20.–22. toukokuuta 2019
9761/19

NO kertoi 20.–22.5.2019 järjestetyn Schengen-maaulkorajavaltioiden ministerikokouksen tuloksista.

c) Yhteentoimivuus – täytäntöönpano

KOM informoi tietojärjestelmien yhteentoimivuuden täytäntöönpanon tilanteesta ja korosti sen tärkeyttä.

Suomen edustajat
Sisäministeri Maria Ohisalo, pysyvä edustaja Marja Rislakki ja muu virkamiesvalmistelu

Asiakirjat
Asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	maahanmuutto, muuttoliike, oikeus- ja sisäasiat, osa-neuvosto, poliisiyhteistyö, rahoituskehykset, rajat, sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF), terrorismi, turvapaikka, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), ulkorajat, ulkorajarahasto
Hoitaa	**OM, SM, UM, VM**
Tiedoksi	EUE, MMM, OKM, PE, PLM, STM, TEM, TPK, TULLI, VNK, VTV, YM